

Spis treści

Wstęp	11
-------------	----

Rozdział 1

Przedsiębiorstwo publiczne w polu zadań państwa	25
--	-----------

1.1. Pojęcie działalności gospodarczej państwa	25
1.2. Obszary aktywności gospodarczej państwa	27
1.3. Działalność gospodarcza w świetle zadań państwa	31
1.4. Pojęcie zadania państwa	32
1.5. Zadania w sferze użyteczności publicznej (troska o byt, <i>service public</i>) jako program i legitymacja państwa	36
1.6. Państwo gwarantujące. Nowa koncepcja użyteczności publicznej	39
1.7. Czy zadania publiczne są wyłącznie zadaniami państwa?	41
1.8. Instrumentalizacja przedsiębiorstw publicznych	42
1.9. Prywatyzacja i deregulacja	45
1.10. Czy (zarobkowa) działalność gospodarcza jest zadaniem państwa?	51
1.11. Legitymacja celem publicznym	58
1.12. Subsydiarność jako uściślenie celu publicznego	63

Rozdział 2

Pojęcie przedsiębiorstwa publicznego	69
---	-----------

2.1. Pojęcie przedsiębiorstwa – punkt wyjścia	70
2.1.1. Kryterium władztwa nad przedsiębiorstwem	71
2.1.2. Kryterium funkcjonalne	73
2.1.3. Kryterium celu zarobkowego	79
2.1.4. Kryterium porównawcze	81
2.1.5. Kryterium przedmiotowe (materialne)	81
2.1.6. Użyteczność kryterium funkcjonalnego	84
2.1.7. Relacja pojęć „administracja”, „gospodarka”	84
2.1.8. Kryterium prawnych form działania	87
2.1.9. Kryterium metody działalności gospodarczej	88
2.1.10. Kryterium związania prawami podstawowymi	91
2.1.11. Kryterium odpłatności świadczenia	91

2.2. Pojęcie przedsiębiorstwa publicznego	92
2.2.1. Charakter podmiotu prowadzącego działalność gospodarczą	93
2.2.2. Kryterium celu	94
2.2.3. Kryterium własności	95
2.2.4. Problem kwalifikacji przedsiębiorstw mieszanych	97
2.2.5. Przedsiębiorstwa mieszane a prawa podstawowe	101
2.2.6. Forma prawno-organizacyjna przedsiębiorstw publicznych	102
2.2.7. Kryterium wydzielenia organizacyjnego	103
2.2.8. Kryterium działalności gospodarczej	103
2.2.9. Przedsiębiorstwa gospodarujące dla dobra ogółu	105
2.2.10. Kryterium funkcjonalne (bezpośredniego lub pośredniego wpływu) organów władzy publicznej	108
2.2.11. Implementacja pojęcia przedsiębiorstwa publicznego do prawa polskiego	111

Rozdział 3

Formy organizacyjno-prawne przedsiębiorstw publicznych	115
3.1. Porządek prawny wobec form organizacyjno-prawnych przedsiębiorstw publicznych ..	118
3.1.1. Regulacja konstytucyjna	118
3.1.2. Regulacja ustawowa	120
3.2. Zasada swobodnego wyboru formy organizacyjno-prawnej przedsiębiorstw publicznych	121
3.3. Wybór formy organizacyjnej i działania a państwowa kompetencja prawna	124
3.4. Autonomia administracji nie jest autonomią prywatną	125
3.5. Konsekwencje wyboru formy prawa prywatnego przedsiębiorstw publicznych	126
3.6. Uzasadnienie wyboru formy prywatnoprawnej	128
3.7. Ustawowe przesłanki dopuszczalności wyboru prywatnej formy organizacyjno- -prawnej	131
3.8. Prawne konsekwencje wykorzystania prywatnoprawnych form przedsiębiorstw publicznych	132
3.9. Wiążący cel publiczny jako determinanta wyboru formy organizacyjnej przedsiębiorstw publicznych	133
3.10. Kolizyjność wyboru form prawa prywatnego przedsiębiorstw publicznych	135
3.11. Obowiązek oddziaływania na przedsiębiorstwa publiczne	139
3.12. Pole napięć	139
3.13. Dywergencja celu publicznego i formy organizacyjnej przedsiębiorstw publicznych	141
3.14. Model legitymacji w formie spółki prawa prywatnego przedsiębiorstw mieszanych	142
3.15. Przedsiębiorstwo publiczne (administracja w formach prawa prywatnego) w stosunkach z jednostkami	146
3.16. Kategoria zadań publicznych jako kryterium wyznaczające pole prawa publicznego i prywatnego	147
3.17. Problem ochrony prywatnych udziałowców przedsiębiorstw publicznych	149
3.18. Kryterium zlecenia zadań administracji publicznej przedsiębiorstwom mieszanym	151
3.19. Propozycje specyficznej formy przedsiębiorstwa publicznego	153
3.20. Ocena przydatności przedstawionych form organizacyjnych przedsiębiorstw publicznych	157
3.21. Nowe formy przedsiębiorstwa publicznego	157

Rozdział 4

Podstawy prawne – charakter prawa przedsiębiorstw publicznych	166
4.1. Prawo prywatne przedsiębiorstw publicznych	167
4.2. Prawo prywatne a prawna autonomia administracji	169
4.3. Przekazanie (delegacja) autonomii prywatnej?	171
4.4. Wybór i wykorzystanie prawa oraz prywatnych form organizacyjnych i działania administracji publicznej	174
4.5. Wybór formy organizacyjnej i działania a państwowa kompetencja prawna	176
4.6. Ograniczona swoboda wyboru formy organizacji administracji publicznej	178
4.7. Problem wolności wyboru reżimu prawa prywatnego	179
4.8. Nadużycie formy jako granica wolności wyboru formy prawa prywatnego	182
4.9. Dualizm form organizacyjnych administracji publicznej a podział prawa na publiczne i prywatne	182
4.10. Uzasadnienie podziału na prawo publiczne i prywatne	183
4.11. Propozycje odejścia od podziału prawa na publiczne i prywatne	185
4.12. Koncepcja administracyjnego prawa prywatnego	186
4.13. Teoria dwustopniowa	188
4.14. Polemika z koncepcją prywatnego prawa administracyjnego	192
4.15. Propozycja prawa wspólnego (<i>Gemeinrecht</i>)	193
4.16. Koncepcja prawa neutralnego (<i>Neutrales Recht</i>)	194
4.17. Koncepcja szczególnego prawa przedsiębiorstw publicznych	194
4.18. Użyteczność teorii podziału na prawo publiczne i prywatne	196
4.18.1. Rozróżnienie w prawie pozytywnym	196
4.18.2. Rozróżnienie w teorii	197
4.19. Kryterium rozróżnienia między państwem a społeczeństwem	201
4.20. Wyniki założeń teorii podmiotowej	203

Rozdział 5

Konstytucyjne podstawy publicznej działalności gospodarczej	205
5.1. Legitymacja konstytucyjna przedsiębiorstw publicznych	205
5.2. Konstytucja wobec gospodarki	206
5.3. Pojęcie konstytucji gospodarczej	208
5.4. Spór o konstytucję gospodarczą	211
5.5. Konstytucja gospodarcza UE a konstytucja państwa członkowskiego	211
5.6. Europeizacja konstytucji gospodarczej	223
5.7. Dopuszczalność przedsiębiorstw publicznych w świetle prawa UE	232
5.8. Zasada neutralności traktatowej (art. 345 TFUE)	234
5.9. Podwójna rola art. 106 TFUE	238
5.10. Konstytucyjne podstawy publicznej działalności gospodarczej	242
5.11. Konstytucyjne ograniczenia publicznej działalności gospodarczej	244

Rozdział 6

Przedsiębiorstwa publiczne w świetle praw podstawowych	247
6.1. Konstytucyjne rozróżnienie państwa i społeczeństwa jako przesłanka praw podstawowych	248
6.2. Pojęcie i funkcje praw podstawowych	250

6.3. Konstytucjonalizacja systemu gospodarczego przez gospodarcze prawa podstawowe? ..	252
6.4. Obiektywizacja praw podstawowych	255
6.5. Znaczenie związania prawami podstawowymi	259
6.6. Czy przedsiębiorstwo publiczne korzysta z ochrony praw podstawowych?	261
6.7. Dopuszczalność publicznej działalności gospodarczej w świetle praw podstawowych. Czy prawo do swobody działalności gospodarczej chroni przed konkurencją przedsię- biorstw publicznych?	264
6.8. Odrzucenie tradycyjnego poglądu na funkcje praw podstawowych	266
6.9. Ochrona prawna przed publiczną konkurencją?	272
6.10. Gwarancja istotnego zakresu gospodarki prywatnej	273
6.11. Koncepcja zakazu nadmiernej ingerencji prawnej	275
6.12. Koncepcja współuczestnictwa	276
6.13. Przedsiębiorstwa komunalne w świetle praw podstawowych	277
6.14. Szczególna ochrona prawna działalności gospodarczej gmin	279
6.15. Związanie gmin prawami podstawowymi	280
6.16. Dopuszczalność monopolu w świetle praw podstawowych	282
6.17. Prawo podstawowe równości jako ograniczenie przedsiębiorstw publicznych	291
6.18. Czy przedsiębiorstwo publiczne jest podmiotem prawa swobody działalności gospodarczej uzasadnionym prawem równości?	294
6.19. Artykuł 106 TFUE jako legitymacja nakazu równości przedsiębiorstw publicznych	299
6.20. Czy przedsiębiorstwo publiczne jest podmiotem wspólnotowego prawa podstawowego równości?	300

Rozdział 7

Zasady konstytucyjne ograniczające publiczną działalność gospodarczą	306
7.1. Zasada państwa sprawiedliwości społecznej	306
7.2. Zasada społecznej gospodarki rynkowej	322
7.3. Zasada konkurencji	340
7.4. Zasada subsydiarności (pomocniczości)	344
7.5. Zasada proporcjonalności	353
7.6. Zasada proporcjonalności jako ograniczenie publicznej działalności gospodarczej	356
7.7. Zasada zastrzeżenia regulacji ustawowej	359
7.7.1. Wymóg specjalnej legitymacji przedsiębiorstw publicznych	359
7.8. Zasada równości	368
7.8.1. Normatywna treść zasady równości	368
7.8.2. Zasada równości w prawie Unii Europejskiej	371
7.9. Zasada przejrzystości	375
7.10. Zasada gospodarności i oszczędności	384

Rozdział 8

Nadzór nad przedsiębiorstwem publicznym	390
8.1. Problem autonomii przedsiębiorstw publicznych	390
8.2. Nadzór gospodarczy	393
8.3. Swoistość nadzoru nad przedsiębiorstwem publicznym	395
8.3.1. Nadzór nad realizacją zadań publicznych (obowiązek oddziaływania)	396
8.3.2. Obowiązek oddziaływania a nadzór gospodarczy	398

8.3.3. Działalność gospodarcza przedsiębiorstw publicznych w formach prawa prywatnego a wymóg demokratycznej legitymacji	399
8.3.4. Zakres obowiązku oddziaływania	401
8.3.5. Zagadnienie skuteczności obowiązku oddziaływania	406
8.3.6. Kolizja prawa spółek i prawa publicznego	408
8.3.7. Obowiązek oddziaływania a ochrona praw podstawowych	411
8.4. Nadzór sterujący nad przedsiębiorstwem publicznym	412

Rozdział 9

Nadzór konkurencyjny	414
9.1. Przedsiębiorstwo publiczne wobec prawa konkurencji Unii Europejskiej	417
9.2. Szczególne reguły konkurencji	419
9.3. Przedsiębiorstwo publiczne jako adresat art. 106 ust. 2 TFUE	420
9.4. Pojęcie usług w ogólnym interesie gospodarczym	422
9.5. Wyłączenie przedsiębiorstw publicznych spod reguł konkurencji	426
9.6. Zasada proporcjonalności a gwarancja wykonania powierzonego zadania	428
9.7. Test prywatnego inwestora	432
9.8. Odwrót od przedsiębiorstw publicznych? Uniwersalizacja usług użyteczności publicznej	436
9.9. Konfuzja obowiązku realizacji zadań publicznych i reguł konkurencji	438

Rozdział 10

Nadzór regulacyjny	444
10.1. Autonomia przedsiębiorstw publicznych w świetle nadzoru regulacyjnego	444
10.2. Charakter działalności gospodarczej w sektorach infrastrukturalnych	447
10.3. Rekonceptualizacja nadzoru gospodarczego – nadzór gwarancyjny	448
10.4. Istota nadzoru regulacyjnego	450
10.5. Nadzór regulacyjny a nadzór antymonopolowy	451
10.6. Doktryna <i>essential facilities</i> – źródło ograniczenia autonomii przedsiębiorstw publicznych	453
10.7. Skutki doktryny <i>essentials facilities</i> dla przedsiębiorstw publicznych dysponujących urządzeniami kluczowymi	458
10.8. Obowiązki regulacyjne przedsiębiorstw publicznych	459
10.9. Rozdział przedsiębiorstw pionowo zintegrowanych	463

Zakończenie	466
--------------------------	------------

Literatura podstawowa	479
------------------------------------	------------